

KOKOUSTIEDOT Aika	8.10.2020 klo 16.30 – 18.25	
Paikka	Sähköinen, Teams-kokous	
OSALLISTUJAT Päätöksentekijät	<p>Hannu Ranta, pj. Olli-Pekka Ahokas, jäsen, saapui klo 16.55 Anita Birstolin, jäsen, poistui §:n 62 käsittelyn aikana klo 17.30 Kalevi Kallonen, jäsen Leena Rihko, jäsen Elina Salokangas, jäsen Hannele Vienonen, jäsen</p>	
MUUT OSALLISTUJAT	<p>Risto Ervelä, valtuuston pj. Harry Nordqvist, valtuuston 1. vpj., poistui §:n 62 käsittelyn aikana klo 17.10 Marja Hannele Virtanen, valtuuston 2. vpj. Seija Aaltonen, kuntayhtymän johtaja Tero Nieminen, talousjohtaja Sari Hietala, asumispalvelujen johtaja Marjut Mäki-Torkko, kuntoutuspalvelujen johtaja Niina Pyökäri, henkilöstöpäällikkö Oili Sauna-aho, kehittämis- ja asumispalvelujen johtaja Irja Puhakka, johdon assistentti Harri Lindqvist, tukipalvelujohtaja, paikalla §:ien 60 ja 61 käsittelyn ajan Tomi Eloluoto, lakimies, paikalla §:ien 60 ja 61 esittelyn ajan</p>	
Allekirjoitukset	Hannu Ranta puheenjohtaja	Irja Puhakka sihteeri
Käsitellyt asiat	§:t 57 - 63	
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS	Pöytäkirja tarkastettu sähköisesti 8.10.2020	
Allekirjoitukset	Kalevi Kallonen	Leena Rihko
PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ Aika ja paikka	Paimio, 12.10.2020	
PÖYTÄKIRJAN OTTEEN OIKEAKSI TODISTAA	pöytäkirjanpitäjä	

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Hall 8.10.2020

57 §

Ehdotus:

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjan tarkastajat

Hall 8.10.2020

58 §

Ehdotus:

Tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Kalevi Kallonen ja Leena Rihko.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esityslistan ja asioiden käsittelyjärjestyksen hyväksyminen

Hall 8.10.2020

59 §

Hallitukselle on toimitettu kokouksen esityslista.

Hallintosäännön 121 §:n mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

Hallintosäännön 122 §:n mukaan toimitella voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistö päätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Kuntayhtymän johtaja:

Ehdotus:

Asioiden käsittelyjärjestystä muutettiin siten, että § 63 Oikaisuvaatimus koulu-, asiakas- ja linja-autokuljetusten hankintapäätökseen, käsitellään §:n 60 käsittelyn jälkeen.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oikaisuvaatimus koulu- ja asiakaskuljetusten hankintapäätökseen

Hallitus 8.10.2020

60 § Edustusliike Olli Ilmasti on toimittanut liitteenä 1 olevan oikaisuvaatimuksen koskien koulu- ja asiakaskuljetusten hankintapäätöstä, Hall 17.9.2020 § 50. Oikaisuvaatimuksen liitteet 2 ja 3.

Koska oikaisuvaatimuksen perusteena olivat tarjoajalla olleet vaikeudet hankinnassa käytetyn HankintaSampo-ohjelmiston käytössä, KTO pyysi ohjelmiston ylläpitäjältä eKeiretsu Oy:ltä selvitystä. Selvitystä varten asianajaja Tomi Eloluoto laati kysymyslistan Ilmastin oikaisuvaatimuksen perusteella. eKeiretsu Oy:n vastaus on liitteenä 4.

eKeiretsu Oy:n vastauksen perusteella ohjelmistossa ei ole ollut mitään teknisiä ongelmia tarjoajan esittäminä aikoina. Loki- ja muiden tietojen perusteella ohjelmisto on toiminut ongelmitta. Kukaan toinen tarjoaja ei ole ilmoittanut mistään ongelmista ohjelmiston käytössä tai tarjoustensa ja liitteiden teknisessä toimittamisessa perille.

Oikaisuvaatimuksen hyväksymiselle ja hankintapäätöksen muuttamiselle ei ole perusteita.

Talusojohtaja:

Ehdotus:

Hallitus päättää olla hyväksymättä Edustusliike Olli Ilmastin oikaisuvaatimusta.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oikaisuvaatimus koulu-, asiakas- ja linja-autokuljetusten hankintapäätökseen

Hall 8.10.2020

61 § Yksi kilpailutukseen osallistuneista tarjoajista, Kaskinen & Hyvärinen Avoin yhtiö, on toimittanut liitteenä 6 olevan oikaisuvaatimuksen koskien koulu-, asiakas- ja linja-autokuljetusten hankintapäätöstä, Hall 17.9.2020 § 50. He esittävät Lounais-Suomen Taxidata Oy:n ja Menevä Oy:n tarjousten hylkäämistä tarjouspyynnön vastaisena.

Oikaisuvaatimuksen perustelut eivät ole hyväksyttävissä ja oikaisuvaatimus voidaan hylätä. Asianajaja, varatuomari, Tomi Eloluoto on laatinut vastauksen oikaisuvaatimukseen, liite 7.

Talusojohtaja:

Ehdotus:

Hallitus päättää olla hyväksymättä Kaskinen & Hyvärinen Avoin yhtiön oikaisuvaatimusta liitteessä 7 kerrotuin perustein.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vuoden 2021 talousarvio ja vuosien 2021-2023 taloussuunnitelma

Hall 8.10.2020

62 §

Tuotot

Toimintatuotot ovat talousarvion mukaan vuonna 2021 yhteensä 42.355.200 €, vuonna 2019 toimintatuotot olivat 39.965.369 € ja vuonna 2020 ne ovat ennusteen mukaan 39.318.034 €. Tuottojen lisääntyminen aiheutuu pääsääntöisesti volyymin kasvusta. Savon asumisyksikkö aloittaa ensi vuoden alussa, mikä lisää suoritettuja n. 1,6 milj. €. Ensi vuoden tuottojen ja menojen ennustamiseen liittyy epävarmuutta, koska koronatilanteen kehittymisestä ei ole vielä tietoa. Ensi vuoden talousarviota tehdessä on oletettu, että KTO:n yksiköt pystytään pitämään toiminnassa. Tuottoja on kuitenkin arvioitu varovaisuuden periaatteen mukaan.

Talousarvioesityksessä esitetään seuraavat hintojen muutokset:

- Yleiskorotusta ei tehdä hintoihin.
- Asiantuntijapalvelujen hintoja on tarkistettu viimeksi 2016 vuoden hinnastoon. Etäpalvelut ovat jäämässä jossain määrin pysyväksi palvelumuodoksi ja vuoden 2021 aikana tullaan asiantuntijapalvelutuotteet ja niiden hinnoittelu määrittelemään huomioiden palvelun tuottamismuoto.
- Asumispalveluiden vuorokausihinnoissa tehdään 2 % tarkistus alaspäin. Asumisen hintoja on voitu tarkistaa (alaspäin), koska hoitopäivähinnoittelussa on siirrytty askeleittain suuntaan, jossa asiakaskohtainen hinta on saatu määriteltyä palveluntarvetta vastaavaksi entisen yksikkökohtaisen hoitopäivähinnan sijaan. Näin ollen kustannus kohdentuu paremmin ostajakuntaan. Kuntakyselyssä kysytty ulkopuoliseen työ- ja päivätoimintaan osallistumisen vaikutus asumiseen hintaan on otettu huomioon tässä tarkastelussa kategorisena hinnan muutoksena asumisen osalta. Asiakaskohtaista hinnoittelua tullaan edelleen tehostamaan, jolloin asiakkaan tosiasiallinen tarve vuorokaudessa tulee huomioiduksi entistä paremmin. Ennustetuilla suoritemäärillä hinnantarkistus vähentää asumispalveluiden ensi vuoden tuottoja 381.752 €.
- Osallisuutta ja työllistymistä edistävien toimintojen suoritehinnoissa tehdään seuraavat tarkistukset:
 - Osallisuutta edistävä toiminta
 - Päiväaikainen toiminta 85 €/pv -> 93 €/pv
 - Päiväaikainen toiminta pienryhmässä 120 €/pv -> 130 €/pv
 - Päiväaikainen toiminta avustajalla 195 €/pv -> 240 €/pv

Työllistymistä edistävä toiminta

Työvalmennus	50 €/pv -> 60 €/pv
Työtoiminta	75 €/pv -> 83 €/pv
Työtoiminta pienryhmässä	90 €/pv -> 95 €/pv
Työtoiminta erityispienryhmässä	120 €/pv -> 125 €/pv
Työtoiminta avustajalla	185 €/pv -> 240 €/pv

Osallisuutta ja työllistymistä edistäviin palveluihin tulevat asiakkaat ovat yhä haasteellisempia, minkä johdosta henkilökunta saattaa joutua toteuttamaan IMO-lain mukaisia rajoittamistoimenpiteitä. IMO-laki asettaa avustavan henkilöstön osaamiselle tietyt vaatimukset sosiaali- tai terveydenhuollon koulutuksesta. Koska avustajatehtävissä toimiva henkilökunta on keskimäärin koulutetumpaa kuin aikaisemmin, näiden työntekijöiden henkilöstökustannukset ovat kasvaneet. Tämän vuoksi KTO joutuu nostamaan henkilökohtaisen avustajan suoritepäivän hintaa.

-
- Kehitysvammalain perusteella KTO maksaa asiakkaiden kuljetuskustannukset osallisuutta ja työllistymistä edistäviin palveluihin. Kuljetuskustannukset ovat viimeisen parin vuoden aikana nousseet selvästi. Kuljetuskustannukset ovat näissä palveluissa kolmanneksi suurin menoerä henkilöstökustannusten ja vuokrien jälkeen. Viimeisin laajempi hintojen tarkistus näissä palveluissa on tehty vuonna 2016. Kustannusten kattamiseksi osallisuutta ja työllistymistä edistävien palveluiden muitakin suoritehintoja joudutaan tarkistamaan ylöspäin. Ennustetuilla suoritemäärillä hinnantarkistukset lisäävät osallisuutta ja työllistymistä edistävien palveluiden ensi vuoden tuottoja 347.090 €.
Kunta voi pienentää KTO:lle maksettavia osallisuutta ja työllistymistä edistävien palveluiden kustannuksia palkkaamalla itse erityisavustajat heitä tarvitseville asiakkaille.
 - Yhteenlaskettuna hinnantarkistukset vähentävät KTO:n vuoden 2021 suoritettuottoja 34.662 €.

Toimintakustannukset

KTO:n palkkamenot ovat talousarvion mukaan 24.481.570 € vuonna 2021. Vuoden 2020 talousarvioon verrattuna palkkamenot ovat 1.681.000 € suuremmat. Palkkamenojen kasvu aiheutuu pääosin palkankorotuksista ja Sauvon asumisyksikön henkilöstön palkkamenoista.

Palkkojen nousuun on talousarviossa varauduttu 2,5 %:lla. Kunta-alan työntekijöiden palkkoja korotetaan 1.4.2021 yleiskorotuksella, lisäksi 1.4.2021 laitetaan maksuun paikallinen järjestelyerä. Palkankorotusten kustannusvaikutus on vuonna 2021 n. 2 %. Sauvon asumisyksikkö aloittaa ensi vuoden alussa, yksikön palkkamenoihin on varattu 896.000 €. Sijaismäärärahoja on budjetoitu ensi vuodelle 2.084.444 €.

Toiminnan kehittämiseksi vuoden 2021 talousarviossa on esitetty 8 uuden hoitajan vakanssin perustamista asumispalveluihin jatkuviin ympärivuotisiin sijaistarpeisiin (vuosilomat ja arkipyhävapaat). Näiden vakanssien perustamiselle on varattu määrärahaa talousarviossa. Nämä vakanssilisäykset ovat kustannusneutraaleja, koska vakanssilisäyksistä tuleva lisämeno on katettu vähentämällä vastaavasti sijaismäärärahoja.

Palveluiden ostoissa euromäärältään suurimmat menoerät ovat asiakkaiden ravitsemuspalvelut 1.361.900 €, puhtaanapito- ja kunnossapito- ja ulkopuoliset asiantuntijapalvelut 532.485 €. Palveluiden ostoihin on varattu määrärahoja työterveyshuollolle, joka siirtyi 1.7.2020 Länsirannikon työterveys Oy:n hoidettavaksi. Työnohjaukseen ja koulutukseen on panostettu ensi vuoden talousarviossa kuten on tehty jo aiempina vuosinakin. Lämmitys 303.250 € ja sähkö 311.822 € ovat suurimmat menoerät aine- ja tarvikeostojen ryhmässä. Aine- ja tarvikeostoihin on varattu rahaa suojavarusteiden hankintoja varten. Ensi vuoden vuokramenot ovat 2.043.915 €.

Korkojen määrän arvioidaan olevan ensi vuonna 245.000 €, poistojen määräksi arvioidaan 1.115.000 €.

KTO:n vanhoista käytöstä poistetuista rakennuksista on suunniteltu taloustilanteen salliessa purettavaksi 1 rakennus vuonna 2021. Purkukustannus on osana talousarvion toimintakustannuksia.

Talousarvioehdotuksen ylijäämäksi muodostuu 25.326 €.

Investoinnit

Sauvon asumisyksikön rakennushanke on lähes valmis vuoden 2020 lopussa. Vuodelle 2021 jää kuitenkin joitakin hankkeen viimeistelyyn ja käyttöönottoon liittyviä työvaiheita.

Rakennuksen vastaanottotarkastus on sovittu pidettäväksi alustavasti 14.1.2021. Hankkeen kokonaismenoiksi arvioidaan n. 3.540.000 €. ARA on myöntänyt hankkeelle investointiavustusta 1.707.766 €. Investointiavustuksen jälkeen KTO:n investointimenoksi jää n. 1.832.000 €.

Muihin muutos- ja korjausinvestointeihin varataan ensi vuodelle 300.000 €. IT-hankkeisiin varataan ensi vuodelle yhteensä 115.000 €. Talous- ja palkkahallinnon uusiin IT-järjestelmiin varaudutaan 50.000 €:lla. Asiakastietojärjestelmä Mediatriin tehtäviin muutoksiin ja uusiin ominaisuuksiin varataan 35.000 € ja muiden ohjelmistojen hankintoihin varataan 30.000 €.

Vuoden 2021 investointien kokonaismäärä on 859.000 €.

Rahoitus

KTO:n taseessa oli 30.9.2020 pitkäaikaista lainaa rahoituslaitoksilta 17.705.943 € ja lyhytaikaista lainaa 174.888 €, yhteensä lainat rahoituslaitoksilta olivat 17.880.831 €.

KTO:lle myönnettiin 1.707.765 € korkotukilaina Sauvon asumisyksikön rakentamiseen vuonna 2020. Lainaa voi nostaa rakennuksen valmistumisasteen mukaisesti. Syyskuussa 2020 korkotukilainaa nostettiin 1.025.000 €, valmistumisaste oli tuossa vaiheessa 60%. Loppuosa lainasta 682.765 € nostetaan heti vuoden 2021 alussa. Vuonna 2020 lainoja lyhennetään 828.704 €:lla. Sauvon asumisyksikköinvestoinnin korkotukilaina kasvattaa hieman lainanlyhennysten määrää, joka on vuonna 2021 847.334 €. Jos mitään yllättävää ei tapahdu, KTO:n rahavarat tulevat riittämään toimintaan ja lainanlyhennyksiin vuonna 2021. Täten pitkäaikaista lainarahoitusta ei tultaisi tarvitsemaan muuten kuin korkotukilainan loppuosa.

Kun korkotukilaina lasketaan kokonaisuudessaan mukaan lainamäärään, lainasumma on yli 18.000.000 €. Lainasumma on tehtyjen investointien myötä muodostunut isoksi. Hyvän rahatilanteen vuoksi KTO:lla on mahdollisuus taloustilanteen salliessa tehdä ylimääräisiä lainanlyhennyksiä. Tällä voidaan pienentää suuren lainamäärän aiheuttamaa riskiä. Hallitukselle esitetään valtuuksia tehdä ylimääräisiä lainanlyhennyksiä enintään 1.500.000 €:n edestä.

KTO:n taloutta suunniteltaessa on jatkossakin kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että KTO:n lainojen takaisinmaksukyky pysyy hyvänä.

Lyhytaikaista rahoitusta ei ole käytetty vuoden 2020 aikana. KTO käyttää leasingrahoitusta erityyppisten hyödykkeiden hankintaan. Leasingvastuut näistä kaikista yhteensä olivat 30.09.2020 n. 290.000 €.

Hallituksen valtuudet lyhytaikaisen rahoituksen nostamiseen esitetään pidettäväksi samana, eli yht. 6.000.000 €. Hallitukselle ei haeta vuodelle 2021 valtuuksia pitkäaikaisen rahoituksen nostamiseen. Jo aiemmin hyväksytyyn korkotukilainan loppuosan nostaminen ei edellytä valtuuksia hallitukselle.

Sitovuus

Talousarvion sitovuustasoiksi valtuustoon nähden esitetään:

- Kuntayhtymän nettotulos
- Investointien kokonaissumma
- Rahoituksen kokonaismäärä

Vuoden 2021 talousarvio ja vuosien 2021-2023 taloussuunnitelma liitteenä 5.

Kuntayhtymän johtaja (toiminnan osalta):
Talousjohtaja (talouden osalta):

Ehdotus:

Hallitus esittää valtuustolle, että

1. se hyväksyy talousarvion 2021 sekä taloussuunnitelman 2021-2023;
2. kuntakohtaiset maksuosuudet laskutetaan palvelujen käytön mukaan kuukausittain jälkikäteen;
3. talousarvio sitoo hallitusta seuraavilla tasoilla:
kuntayhtymän nettotulos
investointien kokonaissumma
rahoitus
4. valtuusto hyväksyy taloussuunnitelman mukaiset hinnoitteluperusteet 1.1.2021 voimaan tulevan hinnaston pohjaksi;
5. hallituksella on lainanottovaltuudet investointien rahoittamiseksi sekä kuntayhtymän maksuvalmiuden turvaamiseksi seuraavasti:
- Leasingrahoituslimiitti 750.000 €
- Lyhytaikaisen rahoituksen lisäys yhteensä 6.000.000 €
6. hallituksella on valtuudet tehdä ylimääräisiä lainanlyhennyksiä enintään 1.500.000 €:lla.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Taloustilanne

Hall 8.10.2020

63 §

Viimeisten kuukausien yhteenlaskettujen kunta- ja asiakasmaksutuottojen kehitys näkyy alla olevassa taulukossa:

Kuukausi	Kunta- ja asiakasmaksutuotot
Toukokuu	3.033.570 €
Kesäkuu	3.066.283 €
Heinäkuu	3.115.283 €
Elokuu	3.374.378 €

Elokuun suoritettuotoissa oli ensimmäistä kertaa maaliskuun jälkeen mukana KTO:n kaikkien yksiköiden suoritustuotot. Lisäksi kuntoutuspalveluissa on ollut heinäkuusta lähtien paljon asiakkaita. Syyskuun suoritustuottojen määrä ilmoitetaan heti kun laskutus on kokonaisuudessaan tehty.

Alla olevassa taulukossa on esitetty KTO:n henkilöstökulut viimeisimmiltä kuukausilta. Henkilöstökuluihin sisältyvät maksetut palkat ja henkilösivukulut.

Kuukausi	Henkilöstökulut
Kesäkuu	3.324.128 €
Heinäkuu	2.499.274 €
Elokuu	2.268.854 €
Syyskuu	2.448.889 €

Kesäkuun henkilöstökulut olivat normaalia suuremmat lomarahojen maksun vuoksi. Muuten kuukausittaista henkilöstökulujen määrän vaihtelua selittää erillis-korvausten maksujen jaksottuminen. Kesäkuussa ja elokuussa maksettiin yhdet erilliskorvaukset, heinäkuussa ja syyskuussa kahdet.

Alla on taulukko KTO:n kumulatiivisen tuloksen kehityksestä:

Ajanjakso	Kumulatiivinen tulos	Muutos aiempaan kuukauteen
Kesäkuu	- 962.903 €	- 940.673 €
Heinäkuu	- 845.456 €	+ 117.447 €
Elokuu	- 502.986 €	+ 342.470 €

Tammi-elokuun kirjanpidon mukaiseksi alijäämäksi muodostui 502.986 €. Koko vuoden alijäämän määrä pieneni selvästi elokuussa. Pelkän heinäkuun tulos oli ylijäämäinen 342.470 €. Suoritustuottojen määrän kasvu edesauttoi osaltaan elokuun tuloksen muodostumista ylijäämäiseksi.

Talusojohtaja:

Ehdotus:

Hallitus päättää merkitä tietoonsa taloustilanteen.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhakukiellot Kieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa:

Pykälät: 57, 58, 59, 62, 63

Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pykälät: 60, 61

Hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 mom. mukaan muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät:

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n 3 mom. mukaisesti

Oikaisuvaatimusohjeet

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pykälät:

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymän hallitus
Myllyojantie 2, 21520 Naskarla
erityishuoltopiiri@kto-vs.fi

Aika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Valitusosoitus

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Kunnallisvalitus, pykälät:

Valitusaika 30 päivää.

Hallintovalitus, pykälät:

Valitusaika 30 päivää.

Muu valitusviranomainen

Osoite:

Postiosoite:

Pykälät:

Valitusaika ____ päivää.

Valitusviranomainen**Turun hallinto-oikeus**

Sairashuoneenkatu 2-4

20100 Turku

sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Valitusaika

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.

Valituskirja**Valituskirjassa on ilmoitettava**

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet

Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä. Valituksen voi toimittaa postitse, sähköpostitse tai telekopiona hallinto-oikeuden kirjaimoon.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä peritään oikeudenkäyntimaksu. Maksua ei peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä mainituissa asiakasryhmissä eikä myöskään, mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta.

Lisätietoja

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.